

C Advent 2de zondag
M. Assumpta
5 december 2021

Eerste lezing (Bar 5,1-9)
Uit het boek van Baruch

'Mensen van Jeruzalem,
leg je rouwkleren af, en doe de mantel van hoop om,
omdat je uitkijkt naar Gods gerechtigheid,
en de hele aarde moet het zien.
God heeft je immers genoemd:
'vredebrenger door gerechtigheid'.

Ga dan op een hoge berg staan en kijk naar het Oosten
waar de nieuwe dag geboren wordt.
Te voet werden jullie vadersen als gevangenen
door de machtige vijand meegesleurd,
maar God brengt jullie kinderen nu op een vorstelijke wijze terug.
Hun leven zullen ze bouwen op zijn woord.
Blijheid zal er zijn, als ze merken dat God weer aan hen denkt.

Want God heeft de opdracht gegeven om alle bergen en heuvels te slechten,
om de kloven op te vullen,
zodat het hele land een effen vlakte wordt,
en het volk er veilig doorheen kan trekken.
Ook de bossen, en alle geurige bomen zullen aan Israël schaduw geven.
Ja, vreugde zullen jullie kennen, gedragen door Gods barmhartigheid en gerechtigheid.'

Tweede lezing (Fil 1,3-6.8-11)
Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen in Filippi

Broeders en zusters,
als ik aan jullie denk, vult blijdschap mijn gemoed.
Dan dank ik God en bid voor jullie.
Want van zodra jullie het evangelie hebben gehoord,
hebben jullie het ten volle aangenomen, en doorgegeven.
Ik ben zeker dat God jullie niet in de steek zal laten,
Hij zal zorgen dat het goede werk, dat Hij in jullie begonnen is,
door jullie wordt verder gezet tot de dag van Jezus' wederkomst.

God weet ook hoe sterk ik verlang jullie weer te zien.
Ik bid dat jullie steeds meer van mekaar mogen houden,
en dat jullie mogen groeien in wijsheid en fijngevoeligheid.
Zodat jullie steeds duidelijker zullen zien waar het echt op aankomt in het leven.
Dan zullen jullie als goede en volmaakte mensen toegroeien
naar de dag van Jezus' komst.
En jullie manier van leven zal eer brengen aan God.

Evangelie (Lk 3,1-6)
Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas

Het gebeurde
in het vijftiende regeringsjaar van keizer Tiberius,

toen Pontius Pilatus landvoogd was van Judea,
Herodes gouverneur van Galilea,
zijn broer Filippus gouverneur van het gewest Iturée en Trachonitis
en Lysanias gouverneur van Abilene;

toen Annas en Kájafas het hogepriesterschap bekleedden.

Toen richtte God zich in de woestijn tot Johannes,
de zoon van Zacharías.

En Johannes begon in de omgeving van de Jordaan
de mensen op te roepen om zich te laten dopen,
ten teken dat ze zich wilden bekeren,
om zo vergeving van hun zonden te bekomen.

Hij was als degene over wie de profeet Jesaja schreef:

‘ Iemand roept in de woestijn:

baan de weg voor de Heer,

maak zijn paden recht.

Iedere kloof moet worden opgevuld,

en elke berg of heuvel vlak gemaakt.

Kromme wegen moeten recht gemaakt worden,

en hobbelige wegen geëffend.

En alle mensen zullen zien dat God redding brengt.’

Homilie

B en Z,

De kathedraal van Chartres in Frankrijk staat bekend om zijn prachtige glasramen.

Ze zijn merkwaardig omwille van hun kleuren en hun vormen, maar ook omwille van hun boodschap en hun symboliek.

De makers ervan uit de 13de eeuw moeten bijzonder goed vertrouwd zijn geweest met de bijbel, zowel het oude testament, als het nieuwe met de evangelies.

Dat blijkt bijvoorbeeld bij de afbeelding van de vier evangelisten boven het zuidelijk portaal.

Zij worden niet rechtstaande voorgesteld, maar zittend, en wel op de schouders van iemand anders, met name een profeet uit het oude testament.

Mattheus zit op de schouders van de profeet Jesaja, Lucas op die van Jeremia, Johannes op Ezechiël en Marcus op Daniël.

Met deze voorstelling heeft de kunstenaar er willen op wijzen dat de evangelies geen journalistieke verslagen zijn, maar verhalen met een dubbele bodem, met symboliek, verankerd in een traditie, en steunend op eerdere verhalen uit die traditie, vooral uit het oude testament.

Het stukje evangelie dat de liturgie ons vandaag voorhoudt zit bijzonder vol met zo een verwijzingen.

Laten we het eens stap voor stap overlopen.

Het begint met een opsomming van de toenmalige keizer van Rome, en de machthebbers van een aantal streken: Judea, Galilea, Iturea, Trachonitis en Abilene.

Die streken zijn niet zomaar gekozen, er zit een bedoeling achter.

Judea, met Jeruzalem en de tempel, is het meest religieuze gewest, Galilea is nog wel joods, maar minder strikt, de andere evenwel zijn heidense gebieden.

Lukas maakt al meteen duidelijk: wat hierop volgt is bestemd, niet voor de joden alleen, maar voor alle mensen, ook de niet gelovigen.

Dan worden ook de hogepriesters Annas en Kajafas vernoemd. Annas was een vroegere hogepriester, en Kajafas was zijn schoonzoon. Het priesterschap bleef immers altijd in de familie.

En dan staat er: *Toen richtte God zich in de woestijn tot Johannes, de zoon van Zachariás.* Zacharias, de vader van Johannes, wordt hier uitdrukkelijk genoemd, omdat hij een priester was, verbonden aan de tempel van Jeruzalem, verantwoordelijk voor het opdragen van offers aan Jahweh.

Normaal moest Johannes dus ook priester zijn geworden.

Maar hij maakt een breuk met de gangbare tradities.

En in plaats van zich in de tempel op te houden zoekt hij heel andere oorden op, hij gaat naar de woestijn.

Maar niet om het even waar in de woestijn. Lukas zegt: *Johannes begon er de mensen op te roepen om zich te laten dopen in de omgeving van de Jordaan.*

Ook weer iets om niet overheen te lezen.

De woestijn en de Jordaan, hadden immers grote betekenis bij het Joodse volk.

Ze herinnerden aan die grote trek door de woestijn, weg van het slavenland Egypte.

En na veertig jaar waren ze aangekomen, ja, bij de rivier de Jordaan.

Onder leiding van Jozua zouden ze die oversteken en zich vestigen in het land aan de overkant, en daar een vreedevolle samenleving opbouwen, naar Gods droom.

Maar vooraleer die belangrijke stap te zetten had Jozua hen gevraagd: Wie willen jullie dienen? De God van jullie vadersen, of de goden van de Amorieten, die nu dat land bewonen?

En het volk had geantwoord: 'Wij denken er niet aan de Heer te verlaten en andere goden te dienen.'

Dat Johannes als zoon van een priester de tempel de rug toekeerde, moet voor de goegemeente van die tijd behoorlijk confronterend zijn geweest.

En nog erger, dat hij een plaats uitkoos van waaruit hij hen durfde te zeggen: jullie zijn niet goed bezig, jullie moeten zich bekeren, terugkeren naar de belofte van zolang geleden.

En dan verduidelijkt Lucas de roeping van Johannes met een citaat uit een andere belangrijke tijd voor het joodse volk, de tijd dat ze door de koning van Babylonië als ballingen naar zijn land waren gehaald.

Het was een heel pijnlijke bladzijde in hun geschiedenis. Ze moesten er zware arbeid verrichten: heuvels afgraven, en kloven opvullen, en wegen aanleggen opdat de koning en zijn leger zich vlot over het rijk konden verplaatsen.

En zoveel jaren later zag de profeet Jesaja een nieuwe koning naar voren treden. 'Die zal een einde maken aan jullie slavenbestaan,' dichtte hij 'die is van God gezonden. Maak nu de weg vrij, niet meer voor de machtshonger van een koning, maar voor God, die recht en gerechtigheid zal brengen.'

'Iedere kloof moet worden opgevuld, en elke berg of heuvel vlak gemaakt.

En alle mensen zullen zien dat God redding brengt.'

B en Z,

Prachtig om zien hoe zo een toch korte tekst verschillende tijden met elkaar verbindt.

De tijd van de uittocht uit Egypte en het binnentrekken van het beloofde land; de tijd van Jesaja en het einde van de ballingschap; de tijd van Johannes de Doper.

Telkens met vele jaren ertussen, maar steeds met dezelfde boodschap: bekeer je, keer terug naar de bron, laat je godsdienstbeleving niet een zaak worden van alleen maar regeltjes en rituelen, maar blijf je altijd weer de vraag stellen waarom je ooit op stap bent gegaan.

Was het om een last mee te sleuren, vastgeroeste verplichtingen, van generatie op generatie? Of was het om steeds weer op zoek te gaan en mee te bouwen aan een toekomst die altijd nieuw en hoopgevend kan zijn?

Met Johannes de Doper is dan ook de komst van Jezus ingeluid, een nieuw begin, nieuwe hoop op een wereld van vrede en gerechtigheid.

En dat verhaal waarmee Lukas de verschillende tijden met mekaar heeft verbonden, is ook ons verhaal: ieder jaar herdenken we de geboorte van Jezus, ieder jaar klinkt ook voor ons de oproep: maak een nieuw begin, kijk met de frisheid en de onbevangenheid van een pasgeboren kind tegen de toekomst aan, geloof erin, en zorg dat alle mensen Gods redding zien.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.